

HET GELOOF VAN AANDEELHOUDERS

door Paul Frentrop

met koopadviezen strooien toen het aandeel een parcours van 30 euro in 2006 naar minder dan een euro eind 2008 aflegde. Hetzelfde gebeurde bij Ahold, tot vlak voor de daar ontdekte fraude; over de Amerikaanse energiegigant Enron en het Italiaanse voedingsbedrijf Parmalat bleven analisten positief tot het gaatje.

Natuurlijk zijn er ook analisten met een somberdere kijk op zaken. Maar er zijn barrières om deze op papier te zetten. Zo is er het verhaal van een analist die een verkoopadvies gaf voor obligaties die tycoon Donald Trump had uitgegeven via zijn casino-complex Taj Mahal. Volgens de analist in kwestie had het casino-

DOGS, JUNKS EN PIECES OF SHIT

In de internethype eind jaren 90 leken analisten meer op reclamejongens. Velen waren helemaal niet geïnteresseerd in de werkelijke waarde van de ondernemingen die ze volgden, maar hadden de wens om nieuwe klanten te werven voor de zakenbankiers van de financiële instelling. Dat was veel belangrijker voor hun bonus. Van de 27 duizend analistenadviezen die eind 2000 uitstonden, was slechts 1 procent een 'verkoop'.

In 2002 vond de openbaar aanklager van New York, Eliot Spitzer, een *smoking gun*. Terwijl de alom geprezen internetanalist Henry Blodget van de Amerikaanse zakenbank Merrill Lynch allerlei koopaanbevelingen voor internetbedrijfjes gaf, noemde

hij dezelfde bedrijven in (privé) miltjes dogs, junk en pos (pieces of shit). Merrill Lynch bekende nooit schuld, maar schikte met New York en andere staten voor 100 miljoen dollar. De zakenbank beloofde beterschap om belangenconflicten tegen te gaan. Zo staat de vergoeding voor analisten sinds het incident bij Merrill Lynch los van de inkomsten die de investment-bankingactiviteiten genereren.

De analist Henry Blodget kreeg een boete van 4 miljoen dollar en het verbod om in de rest van zijn leven ooit nog professioneel advies te geven over beleggingen. Blodget is nu ceo en auteur van de zakenwebsite *The Business Insider*.

Bedrijf

Publieke aanbeveling

Privé-aanbeveling

Excite @ Home (ATHM)

"We do not see much more downside to the share."

"ATHM is such a piece of crap."

Lifeminders (LFMN)

"We think LFMN presents an attractive investment."

"I can't believe what a POS (piece of shit) that thing is."

Internet Capital Group

Stond in top 10 tech list.

"This has been a disaster, there is no floor to the stock."

InfoSpace.com

"One of the best ways to play the wireless internet."

"Piece of Junk."

Goto.com

"We believe GoTo will be a survivor."

"I don't think it deserved this rating."

In de Amerikaanse presidentsverkiezingen speelde het geloof van de kandidaten geen rol, al weten kiezers niet welke religie Obama aanhangt en is Romney een mormoon. Deze sekte predikt dat in 1823 een engel Joseph Smith wees waar hij het gouden boek van de profeet Mormon kon vinden, dat ergens in New York begraven lag. (Het origineel is kwijtgeraakt maar Smith heeft het vertaald.)

De Verenigde Staten zijn een gelovig land. Pas de laatste jaren prediken Richard Dawkins (*The God Delusion*), wijlen Christopher Hitchens (*God is not great*), Sam Harris (*The End of Faith*) en Daniël Dennett (*Breaking the Spell*) daar een Engelstalig neo-atheïsme. Indiceren de laatste verkiezingen dat in de Verenigde Staten, net als in Europa, het traditionele christendom zijn aanhang verliest?

Zo ja, dan betekent dat niet dat Amerikanen ongelovig zullen worden. Een waarheid wordt nooit vervangen door een andere waarheid, maar oud geloof wel door nieuw geloof.

Ook in Nederland. Veel mensen geloven hier inmiddels in 'één Europa' van 27 landen, al is dat even moeilijk te duiden als één god in drie personen. Die mensen geloven ook dat 'Europa voor vrede zorgt.' En dat oorlog en misdaad veroorzaakt worden door armoede.

Dat laatste hebben ze gemeen met de aanhangers van het sociale geloof die menen dat 'de overheid' voor iedereen zorgt. In dat geloof zijn we allemaal gelijk, al zijn sommigen 'zwakker'. Hoe dat kan is een mysterie. In ieder geval niet door erfelijkheid of eigen schuld. Maar we zullen allemaal gelukkig worden, mits we alles eerlijk delen.

Meer calvinistisch en minder optimistisch is het duurzaamheids geloof, gebaseerd op de erfzonde der vervuiling. Dat wil ons als moderne flagellanten doen boeten via milieueffingen, al zal het regenwoud toch sterven.

Deze moderne geloven tellen vele aanhangers. Georg Christoph Lichtenberg schreef echter al: "De wijdst verbreide meningen en de dingen die iedereen voor een uitgemaakte zaak houdt, verdienen vaak het meest om nader onderzocht te worden." Voltaire waarschuwde: "Er zijn eeuwen voor nodig om een populaire opvatting te vernietigen." Maar daar wordt aan gewerkt. Gustave Flauberts niet uitgevoerde plan om een *Dictionnaire des idées reçues* te schrijven, stimuleerde Karel van het Reve om in zijn 'Uren met Henk Broekhuis' algemeen geloofde onzin onderuit te halen.

Johan van Oldenbarnevelt vatte het probleem vier eeuwen geleden fraai samen: "Niets zeker te weten, is het veiligst geloof." Nog steeds is dat het motto van de aandeelhouder, die met risico's moet kunnen leven.